

ДО
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
НА НАОА

ДОКЛАД

**ЗА ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА
АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА**

**„ФАРМАКОЛОГИЯ (ВКЛ. ФАРМАКОКИНЕТИКА И
ХИМИОТЕРАПИЯ)“**

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.3. ФАРМАЦИЯ

В МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. Проф. д-р Стефка Вълчева-Кузманова, дмн – ръководител ЕГ
2. Доц. д-р Цветанка Дончева, д.м.– член на ЕГ
3. Д-р Милена Салбашян – докторант – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКЗС при НАОА: Проф. дбн Върбан Ганев

Експертната група и наблюдаващият процедурата са утвърдени с решение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 18/24.10.2019 г).

Съдържание

- 1. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация**
- 2. Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторска програма в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.**
- 3. Приложения: таблици /задължителни и по избор/**

Уважаеми г-н Председател на ПК по здравеопазване,

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №1/11.01.2018 г.) съгласно чл. 33 и чл. 34 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) Критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 2 от ЗВО /Таблица 5/, посети Медицинския университет – Пловдив на 27 ноември 2019 г., проведе срещи с ръководството на висшето училище (ВУ) и с преподаватели. Групата се запозна с учебните планове и програми, с условията на обучение.

На тази база, както и след анализа на фактите и обстоятелствата, отразени в доклада-самооценка на ВУ и проверката за изпълнение на критериите за програмна акредитация на докторски програми, експертната група **установи** следното:

1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на докторската програма „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ (Протокол №30/10.11.2011 г.) е дадена оценка **9,37** и 1 препоръка: *Ръководството на МУ–Пловдив да осигури завършване на процедурата за лицензиране на вивариума на Университета.*

След направените през 2010-2011 година два ремонта във Вивариума са създадени условия, напълно отговарящи на ветеринарно-санитарните изисквания при отглеждане и развъждане на лабораторни животни към «Наредба №20/01.11.2012 г. за защита и хуманно отношение към опитните животни и изисквания към обектите за използването и отглеждането и/или доставката им».

Ръководството на МУ-Пловдив е осигурило документацията за завършване на процедурата по лицензиране на вивариума към МУ Пловдив. По препоръката на Постоянната комисия към НАОА е представено удостоверение за регистрация на животновъден обект №1493/23.06.2014г. на Министерство на земеделието и храните, Българска агенция по безопасност на храните, Областна дирекция по безопасност на храните гр. Пловдив. Обектът е одобрен с протокол от 23.06.2014г. от комисия, назначена със заповед №ЗЖ-254/17.06.2014г. на директора на ОДБХ- гр. Пловдив. Обектът е вписан в регистъра на животновъдните обекти на ОДБХ- гр. Пловдив с ветеринарен регистрационен №4000-0157.

2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

По 1.1.1. Медицинският университет – Пловдив (МУ - Пловдив) провежда политика в съответствие със своята мисия, цели и задачи като образователен, диагностично-лечебен, научно-изследователски, консултативен и методичен център по здравеопазване в страната, осъществяващ превенция на заболяванията и промоция на здравето.

Гаранция за устойчиво развитие на университета е контролиране, повишаване и стратегическо управление на качеството по всички дейности. Системата за осигуряване качество на учебната дейност в МУ - Пловдив включва:

- акредитацията като външна експертна оценка;
- периодично атестиране на научно-преподавателския състав чрез атестационни карти;
- периодична оценка и актуализиране на учебните планове и програми;
- периодично проучване удовлетвореността на докторантите от качеството на учебния процес чрез анонимна анкета;
- оценки от вътрешните одити за качеството на текущия учебен процес;
- оценяване на качеството на учебната дейност чрез обективни социологични практики, включващи богат набор от форми, методи и средства за контрол, релевантен на поставените цели и учебното съдържание;
- проучване степента на реализация на дипломираните специалисти;
- проучване мнението на работодателите за качеството на професионалната подготовка на докторантите.

Основна цел в обучението на докторантите по докторска програма „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ в МУ - Пловдив е бързо и комплексно обучение, съобразено със съвременните тенденции и развитие на фармакологията, чрез съхраняване на традициите на МУ - Пловдив и катедрите и утвърждаване на дисциплината като водеща в рамките на медицинското образование. Стремеж е научната тематика за докторантури да се базира на най-новите постижения в областта на фармакологията. Основните задачи при разработване на докторантурите се систематизират в образователни, научноизследователски и нравствено-възпитателни групи.

Мотивите за разработване на докторантури по фармакология са свързани с нейната значима, бързо развиваща се специалност, поради

откриване на нови научни факти и усъвършенстване на диагностиката и съвременното лечение. Обучението по докторски програми в МУ - Пловдив се извършва в съответствие с обществената мисия на МУ - Пловдив. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, разработени и записани в програми и правилници. От 2007 г. на базата на спечелен проект RD-I/2006 в МУ - Пловдив е изграден Научноизследователски център по имунология (НИЦИ), който се надгражда и от Технологичният център по спешна медицина (ТЦСМ). И двете структури се използват като бази за дейността на докторанти. **Основна мисия** на Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология при Фармацевтичен факултет на МУ-Пловдив е да бъде авторитетно и желано място за обучение и професионална реализация чрез осигуряване на високо качество на обучение; значими научни постижения; модернизиране на учебната и терапевтична база; интелектуална мотивация и материално стимулиране на кадрите.

Обучението в докторска програма по специалността „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)” има за цел да надгради теоретичните знания и да изгради практически умения у докторантите в съответствие със съвременните постижения в областта на фармакологията.

Съществува пълно съответствие между спецификата на докторската програма и академичната среда в обучаващото звено, провеждащо обучение на докторантите.

По 1.1.2. Цялостната дейност по обучение на докторанти в МУ - Пловдив се осъществява в рамките на научноизследователската дейност (НИД), под ръководството на Ректора и заместник-ректор по НИД, който управлява Научния отдел (НО) със сектор „Докторанти и акредитация на докторантски програми” във взаимодействие със Съвет по НИД, Комисия по атестация на научно-преподавателските кадри, Комисия по качество и акредитация, Комисия по научна етика (КНЕ). Приемът, конкурсите, изборът и обучението на докторантите се осъществяват съгласно „Регламент за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в МУ – Пловдив”, заложен в Правилника на МУ - Пловдив, базиран на ЗВО, ЗРАСРБ и др. Оригиналната документация за хода на докторантурите се проследява от НО, където е въведен електронен регистър на докторантите, отговорниците по НИД и ръководителите на катедри. НО на МУ - Пловдив поддържа достъпна онлайн информация за докторанти. На всеки докторант се разкрива дело с материалите за приема, статута, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, научна тема, положени изпити и подготовката на дисертационния труд. Регулярната връзка докторанти-НО се поддържа от отговорници по факултети, които са включени и в Университетската комисия по качество (УКК) и в изпълнителния съвет на МНД (Младежко научно дружество) „Асклепий”. Състоянието на редовните докторантури се контролира периодично на катедрените съвети „КС“, факултетен съвет (ФС) и

АС.

Стратегията за развитие на докторантурите в МУ - Пловдив включва и финансова подкрепа за разработване на дисертация. С решение на Ректорския съвет (РС) и АС се отпуска субсидия от 5 000 лв. за редовни докторанти и 1 000 лв. за докторанти на самостоятелна подготовка за целия период на докторантурата, които се задействат след представяне на индивидуален научен и финансов план от докторанта и научния му ръководител. Финансирането може да се използва за консумативи, реактиви, печат, компютърна техника, такси правоучастие и други дейности, свързани с прякото разработване на дисертацията. От 2019 г. се въвежда и отчет на докторантите за смислено и научно обосновано използване на финансовата субсидия.

УКК на МУ - Пловдив провежда системно вътрешни одити в катедрите, ангажирани в обучението на докторанти, което е неразделен елемент от стратегията за управление на качеството (Наръчник по качество, утвърден на АС, протокол №9/20.10.2011 г.). В учебната база са налице докладите на отговорника по качество и протоколите от вътрешните одити в звената ѝ през последните пет години. Налице е редовна документация и отчетливи действия за осигуряване на високо качество на учебната и НИД в учебната база.

По 1.1.3. МУ - Пловдив прилага политика за осъществяване на взаимовръзка между обучението по докторската програма и научните изследвания и се съобразява, както с националния контекст, по който функционира институцията, така и с институционалния контекст и стратегическия подход.

Университетът прилага политика за осъществяване на взаимовръзка между обучението по докторската програма и научните изследвания в рамките на националния и институционалния контекст. Всяка година учебните програми се актуализират и изцяло покриват изискванията за съответната специалност. Резултатите от научноизследователската дейност се представят на лекции и други научни форуми, в които участват докторантите и студентите.

Докторантите и техните ръководители имат възможност да участват в ежегодно провежданите вътреуниверситетски конкурси за финансиране на научни проекти и конкурса „Старт на докторски програми“, чиято цел е да стимулира научната дейност чрез осигуряване на финансиране. Оценката на проектните предложения се извършва с участието на външни експерти в съответната област, а одобрените проекти са обект на системен контрол и оценка на постигнатите резултати.

Реализация на политиката за взаимовръзка на научните изследвания и обучението на докторантите е утвърдената практика на работа в

Докторантското училище. Тематичното съдържание на програмата на Докторантското училище включва теми за запознаване и подпомагане на докторантите при старта на тяхната научно-изследователска дейност. Докторантското училище е функционална структура в МУ-Пловдив, която е насочена към образователните и научни потребности на докторанти и млади изследователи от всички основни звена на Университета. Сред основните цели на тази структура е разширяване на научния и изследователски капацитет на академичните кадри в Университета. Основните дейности са фокусирани върху обучението, насочено към знания и компетенции, осигуряващи кариерното развитие на младите учени и докторанти и популяризирането на съвременни високотехнологични методи и научни постижения в областта на медицината чрез лекции на поканени лектори и уеб-семинари. - През последните 6 години 5 докторанти са преминали специализираните лекционни курсове в докторантското училище. - През последните 6 години са завършили успешно 6 научни проекта с участие на докторанти и 1 проекта „старт на докторски програми“, резултатите то тях са публикувани във Фолиа Медика. Политиката за интегриране на научните изследвания с обучението на докторанти се осъществява и чрез привличането на водещи изследователи в световен мащаб като гост-лектори, което е дало възможност на академичната общност, студенти и докторанти да се запознаят с постиженията и дейността на световно известни учени.

По 1.1.4. Правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация фигурират в Правилника на МУ - Пловдив и в правилата за работа на КНЕ в МУ - Пловдив. В КНЕ под контрола на председателя ѝ и зам. ректора по НИД се разглеждат всички проекти за дисертационни трудове, в края на първата година след започване на докторантурата. Оценява се научност, дисертабилност, съответствие на методите, етичност, спазване правата на пациентите и хуманно отношение към експерименталните животни. КНЕ работи под ръководството на зам. ректора по НИД и в тясно сътрудничество с Комисията по атестация, Съвета по НИД, НО и други структури.

Академичната и професионалната етика са съвкупност от специфични нравствени норми, регулиращи поведението и взаимоотношенията между заетите в МУ - Пловдив, които произтичат от тяхната обща професионална дейност и от спецификата на условията, в които човек е поставен от професията, която упражнява в услуга на висшето училище, ръководството, обучаващите се и обществото.

Етичното поведение предполага действията да се основават на морални ценности, приети като норми на обществото и културата.

През отчетния период няма нарушения, изпитни измами, плагиатство

и дискриминация при обучаващите се докторанти.

Резултати от проверката:

Медицинският университет – Пловдив има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика, която гарантира високо качеството на обучение на докторантите. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници, и е съобразено с действащото законодателство. Докторската програма ще се реализира в Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология към Фармацевтичния факултет. Цялостната дейност за обучение по докторската програма ще бъде подчинена на системата за качество в МУ - Пловдив, без да се пренебрегва нейната специфика. Докторската програма по фармакология се включва успешно в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката, адекватно на съвременните особености в развитието на фармакологията. В МУ - Пловдив са изработени и се изпълняват правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация, съответстващи на ЗВО. Те се гарантират от Правилника на МУ - Пловдив и от КЕНИ.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни

По 2.1.1. Основните задачи на обучението на докторантите по фармакология в МУ - Пловдив са изследвания, които могат да придобият оригинален или приложен характер и да бъдат включени в практиката. Това прави направлението високо конкурентно, а резултатите от научните разработки могат да послужат за основа на нови изследвания. Докторската програма по фармакология заема важно място в обучението на докторантите в МУ - Пловдив. Изследванията са предимно в областта на експерименталната фармакология. Тяхното извършване е възможно поради обезпечеността на докторантите с експериментални модели и апаратура.

Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология към Фармацевтичен факултет поддържа тесни връзки с останалите сродни катедри във ВУ в страната, с техните ръководители и други специалисти по фармакология. Мотивите за обучение на докторанти са свързани с бързото развитие на научните изследвания, както върху фармакодинамични, така и върху фармакокинетични особености на нови и на утвърдени лекарствени средства. Мотивите за обучението са свързани и с научно-образователна работа с докторанти, които са бъдещият научен и преподавателски

потенциал у нас в една много динамично развиваща се област, каквато е фармакологията.

Очакваните резултати са да бъдат подготвени фармацевти, учени и преподаватели с висока професионална квалификация, които могат самостоятелно да се занимават и да организират научноизследователска дейност в медицински университети, научни институти и лаборатории, както и за успешната им интеграция в наши и международни научни екипи.

Докторската програма по „Фармакология (вкл. Фармакокинетика и химиотерапия)“ към Фармацевтичен факултет, МУ - Пловдив е разработена съгласно съвременните постижения и тенденции в развитието на тази специалност, като постоянно активно се следят новостите в публикуваната специализирана литература от български и чужди автори, както и образователни електронни източници.

Членовете на КС и ФС на МУ-Пловдив са експерти в научната област фармакология и токсикология, участват в представителни професионални и научни организации, което позволява споделяне на опит и добри практики при разработване на програмите и определяне на приоритетите на изследователска дейност. Проф. д-р Л. Пейчев, дм, мзм е специалист по фармакология и токсикология; специалист по клинична фармакология и терапия; лекар с допълнителна квалификация по клинична хомеопатия. Членство в научни организации: член на Съюза на учените в България, Българско научно дружество по фармакология и клинична фармакология, Европейско дружество по клинична фармакология; член на управителния съвет на БМХО; член на CEDH Europe; Член на The New York Academy of Sciences, ID#00447063-5; Член на The National Geographic Society, ID#412735938. Членство в съвети, които преценяват дейността на други или вземат решения: Декан на Фармацевтичен факултет; член на Факултетния съвет на Фармацевтичен факултет; член на Академичния съвет на МУ Пловдив; член на етична комисия към УМБАЛ „Св. Георги“ – Пловдив; Председател на Експертна работна група (ЕРГ-18) към Българския институт по стандартизация; член на специализирана Комисия за лекарствени продукти към Изпълнителна агенция по лекарствата (ИАЛ); член на специализирана Комисия по растителни лекарствени продукти към ИАЛ; член на Държавна комисии за придобиване на специалност по фармакология; член на Държавна комисии за придобиване на специалност по клинична фармакология и терапия. Проф. д-р Я. Илиев, дм, мзм, ERT - специалист по вътрешни болести, токсикология и клинична токсикология; консултант по токсикология за южна България;. Членство в научни организации: член на Българската Асоциация на клиничните токсиколози – ВСТА; член на Българското токсикологично общество (БТО), а чрез тях и на Европейската Асоциация на клиничните токсикологични центрове (ЕАРССТ) и на Евротокс (Eurotox); Членство в съвети, които преценяват дейността на други или

вземат решения: член на факултетния съвет към Фармацевтичен факултет; експерт към съдебната система по проблеми на употребата на токсични вещества и дрога.

По 2.1.2. В МУ- Пловдив е налице организационно-управленски стандарт за разработване и поддържане на специфичен набор от различни видове документи, достъпни и онлайн. Документацията за прием и обучение на докторантите се регламентира и периодично обновява на ниво МУ - Пловдив. Регламентите за процедурите по прием и обучение и условията и реда за придобиване на ОНС „доктор“, представени в Правилника на МУ - Пловдив са уредени съобразно ЗВО и други нормативни актове. Личните дела на докторантите се съхраняват, поддържат, допълват и обновяват, съобразно етапа на разработка на дисертацията. Изпълнението на индивидуалните програми се контролира периодично от научния ръководител и на заседания на КС и ФС. Пред КС се представя отчет, който съдържа научна част и изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта и предлага съвместно с него дейностите за следващата академична година. КС приема оценка, дава препоръки за по-нататъшно развитие на докторанта и предложение за атестация, съответстващи на резултатите от провежданите вътрешни и външни одити по системата за управление и поддържане на качеството в МУ - Пловдив и данните от анкетите сред докторантите за оценка на тяхната удовлетвореност. За всички промени се информира Декана. Сектор «Докторанти и акредитация на докторски програми» координира дейностите по документацията, материалните условия и колаборацията на докторантите с останалия научно-преподавателски състав. Във МУ - Пловдив и конкретно в катедрата по фармакология към Фармацевтичен Факултет, МУ - Пловдив, провеждаща обучение по фармакология, е налице системен и перманентен контрол върху качеството на процесите, периодичен анализ на резултатите и стремеж към усъвършенстване, за осигуряване на високо качество на работата на докторантите.

По 2.1.3. В Катедра по фармакология и лекарствена токсикология на Фармацевтичен факултет, МУ - Пловдив, която ще бъде обучаващото звено на научната специалност, ще се извършва обучението по докторската програма с ясно поставени цели и задачи, гарантиращи правилен избор на мотивирани учени с перспективи за бъдещото им развитие в професионалното направление. Едновременно с това на докторантите ще се предостави възможност и за разширяване на подготовката им.

Докторантите ще се обучават по индивидуален учебен план, който се одобрява от катедрения съвет на Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология. В индивидуалния учебен план на всеки докторант ще се задават устойчиви цели и задачи включващи:

- Теоретична подготовка по фармакология и темата на докторанта;

- Фундаментални научни изследвания върху темата на докторанта;
- Самостоятелно участие на докторантите в научни форуми у нас и в чужбина;
- Участие на докторантите в разработването и изпълнението на задачи от наши и международни научни проекти, спечелени от Катедрата и Университета;
- Специализиране на докторантите у нас и в чужбина;
- Обучение на докторантите за публикуване на научните изследвания в наши и международни списания, сборници, монографии и др.

През периода 2011 г. – 2016 г. в Катедра по фармакология и лекарствена токсикология са реализирани 2 хабилитации за заемане на академична длъжност „Професор” от проф. д-р Л. Пейчев, дм, мзм (2013) и проф. д-р Я. Илиев, дм (2014). Създадените в Катедра по фармакология и лекарствена токсикология научни кадри са в състояние да прилагат всички съвременни методи в областта на фармакологията и да осъществяват добро качество на преподаване в това направление

Учебната документация на докторантите в МУ София е съобразена с националното законодателство и ПРАС в Университета. Тя се обсъжда, приема и актуализира периодично. Изготвя се досие на докторанта, в което се съдържат всички материали и документи, свързани с неговото зачисляване, подготовка, атестиране и разработване на дисертационния труд. Контролът по изпълнението на учебните планове на докторантите от МУ – София, се осъществява от научния ръководител в основното звено, в което е зачислен докторанта, а също и от отдел „Научна дейност“.

По 2.1.4. Анализът при планиране и разработване на докторската програма включва възможността за осигуряване на работно място след приключване на обучението. Оценяват се актуалността на проблематиката, разработвана в съответната програма и последващо приложение на резултатите, както и потребността ѝ за практиката и бизнеса.

При разработването на докторските програми се прави анализ главно на интересите и желанията на докторантите, които отразяват възможностите за реализация по дадената специалност у нас и в чужбина. Докторантите, работещи в докторска програма по научна специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ намират стопроцентова реализация във висши училища, научни институти и лаборатории у нас и в чужбина.

Съществува тясна колаборация между Катедрата и Института по невробиология на БАН, Катедра по фармакология и токсикология към МФ на МУ – София, катедра „Клинична лаборатория“, катедра „Микробиология и имунология“, катедра „Физика и биофизика“, катедра „Биология“, катедра „Физиология“, Клиника по ендокринология към МУ-Пловдив. Тя се осъществява посредством съвместни инициативи на Катедрата с тези

структури: провеждане на работни срещи и научни събития, колаборация по проекти. През последните 6 години 1 хабилитиран преподавател (проф. Л. Пейчев) и 4 докторанти от катедрата (М. Шишманова, Е. Апостолова, М. Тополов, В. Кокова) са участвали в професионална и академична мобилност.

В Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология се подготвят дисертации, чиито теми не са били разработвани от други висши училища и научни организации у нас.

По 2.1.5. Докторантската програма по научна специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ е сравнима с аналогични програми на други висши училища в България, Европейския съюз или извън Европейския съюз, което позволява професионална мобилност на докторантите.

Значителна част от мотивацията на кандидатите за докторските програми на МУ - Пловдив е възможността да продължат развитието си в академична среда. Анализът на възможните работни места на успешно завършилите докторската програма по фармакология показва, че те най-често се реализират като асистенти и главни асистенти в МУ - Пловдив .

По 2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми, са заложиени в Правилника на МУ - Пловдив. Действащата комисия по атестация на научно-преподавателския състав извършва оценка на резултатите от учебната дейност и НИД въз основа на график, утвърден от Ректора. Оценява се обема, характера и качеството на публикуваните научни трудове; участието в научни прояви и в разработването на научни проекти; научното ръководство на докторанта; разработването на дисертацията; членство в научни организации и дружества; участие в редколегии на научни издания; специализации и др. Регламентирани са базисните специфични процедури за контрол и отчетност на дейността на докторантите. Копия от отчети и обсъждания на докторантите са налице в личните им дела. БИЦ притежава ресурси и предлага услуги в подкрепа на НИД. Създадените в двете катедри научни кадри са в състояние да прилагат всички съвременни методи в областта на фундаменталната и клиничната имунология и да осъществяват добро качество на преподаване в това направление.

Резултати от проверката:

Докторската програма по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и са сравними с подобни у нас и в Европа. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг: учебна документация, изработване и оценяване на програмите, етап на работа, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременно защита, професионална мобилност и успешна

реализация на пазара на труда.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд

В МУ - Пловдив съществуват разнообразни практики за стимулиране и мотивация на академичната активност на докторантите. Такива са периодичните срещи на ръководството на МУ - Пловдив със студенти и докторанти, подкрепата на ръководството за МНД „Асклепий“, присъждането на годишни награди на Ректора за най-добър млад учен, включването на студенти и докторанти в състава на управляващите органи (АС, ФС) в УКК и екипа от вътрешни одитори на МУ - Пловдив.

По 3.1.1. Докторантите по фармакология в МУ - Пловдив ще се обучават в съответствие със съвременните постижения на теоретичната и клинична фармакология чрез участие в тематични курсове; срещи за обсъждане на хода на научните разработки на катедрите и на докторантите помежду им; самостоятелна подготовка за изпити, свързани с докторантурата и специализации по фармакология; участие в научни проекти, на ниво МУ - Пловдив и/или по европейски и други програми, в различни научни форуми и пр.

Обучението на докторанти ще се извършва чрез различни индивидуални форми: търсене и запознаване с научна информация, усвояване на съвременни методи и техники за научни изследвания, творческото им прилагане към поставените проблеми, оформяне на научни доклади и публикации за постигнатите резултати, участие в научни форуми. Освен самостоятелно, докторантите ще имат възможност да провеждат съвместни изследвания с научните си ръководители и други учени, докторанти и студенти от Фармацевтичен факултет, да участват в процеса на преподаване на задължителни и избираеми дисциплини, да помагат при оценяване на студентите и в други разнообразни форми на подготовка по докторантската програма. За цялостното обучение и конкретните действия на докторантите отговарят научните им ръководители, които заедно с ръководителя на катедрата ще контролират изпълнението на индивидуалните планове на докторантите. Всички решения, свързани с обучението на докторантите, ще бъдат обсъждани на Катедрен съвет.

Библиотеката на университета позволява на докторантите достъп до множество изследвания, публикувани в различни бази данни, свързани с тематиката на техните научни трудове.

За подготовка на докторантите могат да бъдат използвани учебниците

и учебните помагала, издадени от преподаватели по фармакология и токсикология в катедрата и фармаколози от други медицински университети.

Научноизследователската работата в Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология на Фармацевтичен факултет в МУ - Пловдив по международни и национални научни проекти предоставя възможност на докторантите да овладеят класически и съвременни експериментални методи на изследване.

Обучението на докторантите е съобразено със съвременните научни постижения, като са осигурени условия за неговото реализиране на институционално и на катедрено ниво. Докторантите по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ ще участват като изследователи в национални и международни проекти. Връзката на експерименталната с различни звена на клиничната медицина осигурява добри възможности за реализация на докторантите, повишава теоретичните им познания и практическите умения.

Съвременното ниво на информационните технологии и комуникации помага на докторантите и техните научни ръководители да бъдат информирани за съвременните световни постижения в областта на научната специалност.

По 3.1.2. Подготовката и обучението на всеки докторант ще се осъществява по индивидуален учебен план, изготвен от научния ръководител, обсъден и приет на КС и утвърден от ФС. Той включва: тема на дисертацията; етапи, срокове и дейности по години; обезпеченост на научното изследване; участие в лекции, курсове, обучения и научни форуми; колоквиумите и сроковете за полагането им. Груповият учебен план се утвърждава от Ректора на МУ - Пловдив и АС, актуализира се ежегодно и се отчита със сертификат по кредитна система. До защита се допускат само докторанти, покрили 75% от кредитите за редовните и 50% за свободните докторанти. Планът включва 150 задължителни и 100 факултативни часа, относно литературна справка, методи на експерименталното и клинично-диагностично изследване, морално-етични аспекти на научното изследване, основни модели на научни проучвания, структура и съдържание на научния труд, статистическа обработка и представяне на резултатите, езикови въпроси на медицинския текст, западен език. Част от обучението е под формата на уебинари. В помощ на докторантите е издаденият във МУ - Пловдив „Пътеводител на докторанти“, 2016 г.

По 3.1.3. Изпълнението на индивидуалните програми на докторантите ще бъде контролирано периодично от научния ръководител, КС, ФС и АС. Докторантите ще се атестират от ФС в края на всяка академична година като се попълва Атестационен лист на докторанта, въз основа на отчетите пред Катедрата, становище на ръководителя за изпълнение на сроковете и

етапите и препоръки за по-нататъшно развитие на докторантурата. Атестационните листове се съхраняват в катедрите. Процедурите и етапите по защита на дисертациите се изпълняват съобразно законите и наредбите в страната и правилниците на МУ - Пловдив. Документират се със заповеди, протоколи от КС, ФС, АС, научно жури и т.н.. Образователната и научна степен „доктор“ се удостоверява с диплома, издадена от МУ - Пловдив.

По 3.1.4. Оценяване на постиженията на докторантите ще се осъществява през целия период на разработка на докторския труд чрез контрол на индивидуалния учебен план, отчетите, ECTS, участие в научноизследователски проекти и изготвяне на научни съобщения. Популяризирането ще се реализира чрез МНД“Асклепий”, където се придобиват допълнителни знания и умения за НИД; Конкурса “Наука и младост”, на който представените разработки се оценяват и могат да се публикуват в сп. Folia Medica; участие в Дни на медицинската наука в МУ – Пловдив. В МУ - Пловдив е учредена годишна награда на Ректора за най-добър млад учен – докторант и постдокторант по утвърдени критерии и регламент. Предстоящите защиты на докторските работи, с рецензиите и становищата на научното жури и окончателните резултати се оповестяват online.

По 3.1.5. В МУ - Пловдив е изработена Процедура за подаване и разглеждане на оплаквания от студенти, докторанти, специализанти.

Резултати от проверката:

Подготовката на докторантите по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ в МУ - Пловдив ще се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективно обучение. Всички етапи ще се контролират ефективно от прекия ръководител на научното звено и чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията ще се осъществява чрез ECTS, научните прояви и текущи вътрешни одити. Всички елементи от докторантските процедури ще се отразен в административната документация на МУ - Пловдив, съхранявана в Научен отдел.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

Изградените и функциониращи структури са: Отдел НИД, Докторантско

училище, Научни съвети по факултетите, Младежко научно дружество. Тяхната дейност се регулира от разработените вътрешно-нормативни документи: Правилник за устройството и дейността на МУ Пловдив, Регламента за придобиване на ОНС „Доктор“, заповеди на Зам.-ректор и Инструкции за провеждане на защита.

По 4.1.1. Обучението на докторантите в МУ – Пловдив се организира и координира от Зам.-ректора по НИД.

Редът и условията за приемане и провеждане на обучението в докторантура се уреждат със Закона за висше образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Наредбата за държавните изисквания за приемане и обучение на докторанти, Правилника за устройството и дейността на МУ – Пловдив, Регламент за придобиване на ОНС „доктор“ и „доктор на науките“ в МУ-Пловдив, Програма за качество на докторантурата, Наредба №1 от 22.01.2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, Правилник за наблюдение и оценка на научно-изследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации и други подзаконовни нормативни актове, уреждащи тази дейност. Пълна информация и достъп на заинтересованите страни до основните нормативни документи, Правилника за обучение на докторанти в МУ-Пловдив и Регламента за придобиване на ОНС „доктор“, както и подробни инструкции, указания и образци на изискваните документи се предоставя на сайта на МУ-Пловдив (<http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/>).

Изградените и функциониращи структури са: Отдел НИД, Докторантско училище, Научни съвети по факултетите, Младежко научно дружество. Тяхната дейност се регулира от разработените вътрешно-нормативни документи: ПУДМУ - ПЛОВДИВ, Регламента за придобиване на ОНС „Доктор“, заповеди на Зам.-ректор и Инструкции за провеждане на защита.

По 4.1.2. В МУ-Пловдив има изградена система за насърчаване на научноизследователската дейност на студенти и докторанти. Университетът подпомага включването на докторанти в изпълнението на научни проекти.

За периода 2011-2016 преподаватели от Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология са участвали в 8 научноизследователски проекта.

В МУ-Пловдив са създадени реални възможности за работа на докторантите по самостоятелни проекти с практическа насоченост.

Съгласно решение на РС от 14.03.2012 год., от 2012 год. периодично се разкриват процедури за провеждане на вътреуниверситетски конкурси под надслов "Старт на докторски програми" с цел да се осигури финансово обезпечаване чрез средства от бюджетната субсидия на МУ-Пловдив на елементи от:

- научноизследователската дейност на докторанти (редовни и на самостоятелна подготовка)

- предварителна подготовка на кандидат-докторати (асистенти и ординатори за зачисляване в докторантура).

След рецензиране и обсъждане, класираните проекти се предлагат и одобряват на РС/АС за финансиране.

Успех за център “Проекти” е и одобряването за финансиране на национално ниво на т.н. проект “Докторантско обучение в МУ-Пловдив за компетентност, творчество, оригиналност, реализация и академизъм в науката и технологиите (ДОКТОРАНТ)” на стойност 771 425 лв. Докторантското училище организира и провежда обучителен процес по практически аспекти на подготовката на дисертационни трудове.

По 4.1.3. Докторантите, студентите и преподавателите в МУ-Пловдив имат възможност да участват в програмите на Еразъм за студентска и преподавателска мобилност с цел обучение и с цел практика.

Маг. фарм. Михаела Шишманова е осъществила 2 мобилности по програма Еразъм. Маг. фарм. Елисавета Апостолова е осъществила 2 мобилности по програма Еразъм. Маг. фарм. Весела Кокова е осъществила 2 мобилности по програма Еразъм. Д-р Мариян Тополов е осъществил 2 мобилности по програма Еразъм.

Допълнителна възможност за участие на докторантите в международни форуми е предоставена във връзка с изпълнението на програмата на проект “Докторант”, реализиран в МУ – Пловдив през периода 2014-2015 год.

По 4.1.4. Регистрирането и проследяването на хода на докторантурите се извършва от отдел НИД и се контролира от Зам. Ректор по НИД.

Резултати от проверката:

В МУ – Пловдив е изградена добре организирана строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка. Те имат възможност да се включват активно в научно-изследователски проекти и в програмите за студентска мобилност. Сътрудничеството с научни структури у нас и в чужбина осигурява подобряване на качеството на обучение във ВУ и кариерното развитие на докторантите.

Създадени са много добри условия за академично развитие на докторантите, за международна мобилност, за участие в научни проекти и научни форуми, включително и такива в чужбина, за което имат финансова подкрепа от висшето училище.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

Обучението на студентите, докторантите и специализантите в МУ-Пловдив се извършва от високо квалифицирани преподаватели, които се експерти в своите области. Развитието на академичния състав е основен фокус на управленската политика и стратегия на Ръководството на Университета.

Разработените критерии за заемане на АД (публикувани в ПУДМП) надвишават определените минимални изисквания в ЗРАСРБ и позволяват подбора на преподаватели с висок потенциал и доказани качества.

Политиката за осигуряване на качествен академичен състав се основава на Политиката за осигуряване на качествен академичен състав се основава на Стратегията за развитие на висшето училище, Мандатната програма на Ректора на МУ-Пловдив и се проектира в програмите за управление на основните звена.

По 5.1.1. Катедра по фармакология и лекарствена токсикология разполага с необходимия научно-преподавателски състав за провеждане на обучението на докторанти по докторска програма *“Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)”*. Хабилитираните преподаватели с тази научна специалност са с отлична теоретична и практическа подготовка, висок професионализъм, дългогодишен опит в учебната и научно-изследователската работа.

Понастоящем в Катедрата по *“Фармакология и лекарствена токсикология”* работят на основен трудов договор:

- 2 хабилитирани преподаватели – *проф. д-р Л. Пейчев, дм, мзм и проф. д-р Я. Илиев, дм, мзм, ERT.*
- 7 нехабилитирани преподаватели с ОНС “Доктор”, от които 6 главни асистенти – *д-р Нина Дончева, дм; маг. фарм. Михаела Шишманова-Досева, дм, мзм, маг. фарм. Елисавета Апостолова, дм, д-р Мариян Тополов, дм, маг. фарм. Весела Кокова, дм, и маг. фарм. Кремена Сарачева, дм., и 1 асистент - д-р Анита Михайлова, дм.*

В обучението в докторантура по научната специалност *„Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)”* може да участва 1 хабилитиран преподавател, който е хабилитиран по научната специалност *„Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)”*: **Проф. д-р Людмил Пейчев, дм.,** ръководител на Катедра по фармакология и лекарствена токсикология и Декан на Фармацевтичен факултет.

За периода 2011-2019 г. проф. Пейчев има 17 публикации в чуждестранни и реферирани в научни списания, от които 9 са с импакт фактор, както и 27 публикации в национални научни списания и сборници. За този период научните съобщения на проф.

Пейчев са 102, от които 15 в чужбина и 87 у нас. През периода 2011-2019 г. са забелязани 65 цитирания на 10 от публикациите на проф. Пейчев, от които 11 са от български автори и са 54 от чуждестранни автори. H index (Scopus) – 4.

Проф. Пейчев членува в научни и професионални организации: Съюз на учените в България, Българско научно дружество по фармакология и клинична фармакология, Европейско дружество по клинична фармакология; Български лекарски съюз; член на управителния съвет на БМХО; член на CEDH Europe; член на етичната комисия към УМБАЛ „Св. Георги” – Пловдив. Член е на редакционната колегия на списание “Acta homeopathica”.

Проф. Пейчев преподава (лекции) на студенти по медицина, дентална медицина, фармация и общопрактикуващи лекари на български и английски език. Участва в семестриални, местни и национални изпитни комисии.

Научен ръководител на е 3 успешно защитили докторанти. Научен консултант е на двама докторанта, защитили дисертационни трудове през 2006 и 2013 година.

По 5.1.2. Преподавателите от Катедра по фармакология и лекарствена токсикология осъществяват активна научно-изследователска дейност.

Преподавателите в катедрата са с много добра теоретична и практическа подготовка по научната специалност „Фармакология“, висок професионализъм и дългогодишен опит в учебната, научно-изследователската и експертната дейност.

Нехабилитираните преподаватели от Катедра по фармакология и лекарствена токсикология за периода 2011-2019 год. имат 66 публикации в национални научни списания и сборници и 71 публикации в чуждестранни и реферирани научни списания, от които 38 с имакт фактор. Забелязаните цитирания на нехабилитираните преподаватели от Катедра по фармакология и лекарствена токсикология за периода 2011-2019 год. са 103, от които 96 от чуждестранни автори и 7 български автори. Общият брой научни съобщения на нехабилитираните преподаватели са 155, от които в чужбина са 44.

Преподавателите от Катедра по фармакология и лекарствена токсикология са автори на 23 учебни помагала и имат участие в 3 научни проекти.

Хабилитираните преподаватели на основен трудов договор в Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология на ФФ при МУ-Пловдив притежават теоретична и практична подготовка и доказана квалификация в областта на докторската програма по Фармакология, вкл. фармакокинетика и химиотерапия.

През отчетния период хабилитираните преподаватели, които могат да провеждат обучение на докторанти по докторска програма ”Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)” от Катедра по фармакология и лекарствена токсикология са участвали в написването и редакцията на 19 учебници и 4 учебни помагала

Друг показател за качеството на преподавателския състав в Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология е опитът и компетенциите в

управлението и разработването на изследователски проекти: 8 научно-изследователски проекта за академичния състав на катедрата за оценявания период.

По 5.1.3. Основните научни направления в Катедрата са: изследване на процесите на обучение и памет на различни лекарствени групи за лечение на деменция, антистресов ефект на растителни екстракти, антимигренозно действие на второ поколение триптани, плеiotропни ефекти на статини, аналгетично и противовъзпалително действие на антидепресанти, експериментална андропауза. Осъществяването на поставените цели и задачи на докторантските тези се осъществява в колаборация с утвърдени учени от университета, страната и чужбина.

От академичния състав на Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология са изготвени значителен брой рецензии и становища.

Резултати от проверката:

Подготовката на докторанти ще се осъществява от хабилитиран преподавател със специалност „Фармакология“ и специалност „Клинична фармакология и терапия“ на основен трудов договор към ВУ, с богат професионален опит, който развива активна научно-изследователска дейност, свързана тематично с докторската програма, популяризирана чрез участие в научни форуми и висока публикационна активност. Академичният състав упражнява системна експертна и консултантска дейност по фармакология.

Като анализират представените резултати, членовете на ЕГ считат, че в Катедрата по фармакология и лекарствена към МУ – Пловдив има преподаватели, научни работници и изградени професионалисти, получили признание у нас и в чужбина като експерти, ръководители, научни работници.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности

По 6.1.1. МУ - Пловдив разполага с множество зали за обучение – аудиторен комплекс с 6 модерни зали, оборудвани с мултимедии, лаптопи, екрани, безжични микрофони, бели дъски, лазерни показалки; още 4 зали – към катедра “Патофизиология”, в Стоматологичния факултет (“Аула Магна” – с 308 места) и в Медицинския колеж. Комплексът разполага общо с над 1000 места и предлага на цялата си площ безплатен Wi-Fi интернет достъп. Отделно е предоставена учебна зала на докторантското училище. Библиотечно-информационният център (БИЦ) на МУ - Пловдив е разположен на площ от 1760 кв.м. и включва централна и четири филиални библиотеки.

Притежава над 173 000 тома книги, дисертации и периодични издания на български и чужди езици във всички области на медицинската наука. Разполага със съвременна информационно-технологична инфраструктура и материално-техническа база. Библиотечно-информационното обслужване се осъществява чрез автоматизирана библиотечна система, в която е интегрирана технология, базирана на безконтактна радио-честотна идентификация на обекти. Комфортната и функционална библиотечна среда включва читални, компютърни зали, зали за докторанти, зали за екипна работа и студио за дигитализация. Библиотеките разполагат с 336 места, от които 75 са оборудвани с компютри. Осигурен е безплатен достъп до интернет, вкл. безжичен, както и отдалечен достъп до библиотечни ресурси. Изграден е достъп за инвалиди и е оборудвано едно място за лица с нарушено зрение. През 2016 г. са регистрирани 124572 посещения в БИЦ. В Кадедрата по фармакология и лекарствена токсикология съществуват необходимите условия за осъществяване на обучение на докторантите - работни места и достъп до научна информация.

Катедрата разполага с: 4 учебни зали с обща площ около 103 кв.м., 1 лаборатория оборудвана с тестове и апаратура за провеждане на експериментална работа. Общата лабораторна площ на катедрата е около 20 кв.м. За изследователска дейност на 1 хабилитиран преподавател лабораторната площ е 10 кв.м. Лабораторната обезпеченост на катедрата включва обща и специфична апаратура, собственост на катедра „Фармакология и клинична фармакология“ към МФ на МУ - Пловдив, 5 кабинета – по 16 кв. м. средна площ, оборудвани с компютри, бюра и шкафове.

Доброто сътрудничество с катедрите „Клинична лаборатория“, „Микробиология и имунология“, „Физика и биофизика“, „Биология“ и „Физиология“ и Клиника по ендокринология към МУ-Пловдив подпомага разработването на мултидисциплинарни дисертационни трудове. При необходимост от провеждане на експериментални опити с животни, на разположение на докторантите е Вивариума на МУ - Пловдив. Научно-изследователската работа на докторантите се финансира от бюджета на МУ - Пловдив и чрез научно-изследователски проекти. Разходите по защитите на дисертациите се осигуряват от бюджета на МУ.

Катедра по фармакология и лекарствена токсикология разполага с 7 компютъра, което позволява всеки преподавател да работи самостоятелно. Налице е възможност за неограничен достъп на докторантите за работа с компютър. Катедрата разполага с непрекъснатата Интернет връзка и достъп до пълнотекстови публикации чрез библиотеката на МУ - Пловдив.

Обучението на докторанти по докторска програма по фармакология ще се осъществява при отлични условия в учебни зали, научно-изследователски центрове и лаборатории на територията на МУ - Пловдив.

По 6.1.2. В МУ-Пловдив функционират модерни обучителни центрове:

1) Медицински Симулационен Тренировъчен Център (МСТЦ) - най-голям комплексен тренировъчен център за медицински специалисти у нас, който разполага с високотехнологични манекени за моделиране на симптоми, състояния и заболявания от различни специалности и най-нови лапароскопски, артроскопски и ендоскопски симулатори за виртуална реалност; 2) център за функционална белодробна диагностика; 3) НИЦ по имунология; 3) комплекс транслационни невронауки; 4) център компютърни системи и комуникации; 5) издателски център; 6) БИЦ. 7) 3D интерактивна маса за виртуална дисекция и др. Научните центрове са общодостъпни за НИД на всички преподаватели и докторанти (вкл. и по фармакология) и се предоставят за ползване по график.

За развитие на докторантските учебните програми способства и възможността за следдипломно (СДО) и продължаващо обучение, в което участват и докторантите. Отделът за СДО съдейства на докторантите за зачисляване и придобиване на медицинска специалност, съобразно ЗВО. Във връзка с разработването на дисертационните трудове и провеждането на изследвания на докторантите се предоставя и финансова подкрепа. От 2002 г. е организирана тематична Библиотека за докторанта. Електронните ресурси – абонираните и специализираните са достъпни чрез компютърната мрежа на МУ - Пловдив и отдалечено – от персонални устройства извън нея. Специализираните включват тематична библиографска справка; електронна доставка на статии; междубиблиотечно заемане; цитатна справка и справка за h-индекс, импакт фактор/импакт ранг. Всички докторанти, вкл. и по фармакология, се ползват от тези възможности и участват активно в обучения, тренинг-сесии, и семинари за информационна грамотност – колективно, чрез докторантското училище и/или индивидуално по заявка. По специалността фармакология в БИЦ са налице е-книги с достъп до пълен текст; електронни списания на различни чужди издателства, както и дисертации, сборници с доклади, монографии, учебници и др. на хартиен носител.

По 6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни Библиотечно-информационният център разполага с 59 книги на хартиен носител и 4 на електронен носител в помощ на обучението по научната специалност “Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)”. Осигурена е специфична специализирана информация, достъпна чрез абонираните бази данни MEDLINE Complete (EBSCO), ScienceDirect (Elsevier) и SpringerLink (Springer). Библиотечноинформационният център предлага достъп до 8 периодични и 92 специализирани електронни издания.

По 6.1.4. НИД на докторантите се базира на закони, разпоредби и

правилници на МУ - Пловдив. Стриктно се спазва Наредба №9/8.08.2003 г. на МОН за условията и реда за планиране, разпределение и разходване на средствата, отпускани целево от държавния бюджет за научно-творческа дейност. Докторантите се стимулират финансово чрез участието им в проектите „Старт на докторски програми“, „Докторант 1 и 2“. По силата на последния, те получават по 3 800 лв. за реактиви; месечна стипендия за периода на проекта и финансиране на участие в международни конгреси в чужбина. МНД „Асклепий“ организира традиционната конференция „Наука и младост“ под егидата на Ректора, с докторантска конкурсна сесия, с разработки по темите на дисертациите. Всички работи се отпечатват в ежегодния сборник „Наука и младост“, който се издава на хартиен и електронен носител. Най-добрите, след рецензиране, се публикуват в сп. Folia medica. В рамките на форума се провеждат уъркшопи с участие на студенти и докторанти, а от 2012 г. - англоезична сесия, модерирана от чуждестранен гост-лектор, на която докторанти от МУ - ПЛОВДИВ представят свои презентации на английски език. Във връзка с разработването на дисертационните трудове и провеждането на изследвания на докторантите се предоставя експертна, консултативна и финансова подкрепа. Наред с утвърждаването на индивидуален бюджет, осигуряването на възможности е свързано и с конкурсите за „Старт на докторски програми“, вътреуниверситетски проекти, целево финансиране на публикации и участие в научни форуми Във връзка с разработването на дисертационните трудове и провеждането на изследвания на докторантите се предоставя експертна, консултативна и финансова подкрепа.

За периода 2011-2019 год. в 6 от членовете на академичния състав на катедрата са придобили ОНС „Доктор“ по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ в направление 7.1 Медицина: Д-р Нина Дончева, Маг. Фарм. Михаела Шишманова, Маг. Фарм. Елисавета Апостолова, Маг. Фарм. Весела Кокова, Д-р Мариян Топалов, д-р Анита Михайлова.

Общият брой на публикациите в чуждестранни списания е 28, а в български - 17.

Резултати от проверката:

МУ - Пловдив разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и предлага адекватен академичен комфорт за докторантите. Клиничната и лабораторна база на МУ - Пловдив осигурява практическата им подготовка. Творческата активност на докторантите се стимулира регламентирано организационно и финансово, което се доказва от участията им в научни форуми, реализация на проекти и публикационната им активност.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

По 7.1.1. Развитието и дейността на докторантите във МУ - Пловдив се осигурява от НО, сектор „Докторанти и акредитация на докторски програми” и другите му подразделения, както и ръководството на Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология към Фармацевтичен факултет, МУ - Пловдив. Налице са ефективни методи за събиране и съхранение на документацията под формата на лично дело. Разработва се електронен регистър от отдел Качество и акредитация. Анализира се системно информацията за взаимоотношенията преподавател–докторант–администрация-преподавател-други звена. Удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се проследява чрез системно провеждане на анкети за обратна връзка, относно „Удовлетвореност от курсовете и обучението в Докторантското училище”; „Оценка на работния климат и организация в научен отдел” и други. Резултатите се публикуват онлайн. Кариерното развитие на докторантите е свързано с работа в Катедрите на МУ – Пловдив. Дейността, свързана с обучението и на докторантите, е в обхвата на ежегодно извършваните одити и преглед от ръководството в съответствие с внедрената Система за управление на качеството по ISO 9001.

По 7.1.2. Обсъждането и публичното огласяване на ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна се реализират на периодични КС, ФС и АС. Чрез анкети се отчитат и внасят предложения за промени в работата. Контролът се упражнява от Комисията по качество и акредитация в МУ-Пловдив.

Резултати от проверката:

МУ - Пловдив има изградена стройна система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите, която се ръководи от Университетската комисия по качество и акредитация. Функционирането на системата се осигурява от регулярното обновяване на докторските програми (и по фармакология), административната подкрепа, собствената документация, периодичните външни и вътрешни одити и публичното оповестяване на ефективността на резултатите.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. ВУ или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на

докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

На сайта на МУ-Пловдив се публикува информация за всички акредитирани докторски програми и дейностите свързани с прием, научна активност и защиты на дисертационни трудове на докторанти в МУ-Пловдив. <http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/>

В МУ-Пловдив съществува практиката решенията на АС и ФС да се изпращат до звената и заинтересуваните лица в печатен вид и по ел. поща. Във връзка с ефективното разпространение на информация са създадени и служебни адреси за електронна поща и са определени отговорни лица във всяко звено.

По 8.1.1. Разработена е инструкция до Факултетите за периодично актуализиране на информацията в сайта на МУ, свързана с докторските програми и постиженията.

Обявите за докторантури се обявяват в Държавен вестник, както и на сайта на МУ – Пловдив.

По 8.1.2. Данни на отдел НИД и МСПД.

По 8.1.3. Резултатите по докторската програма с иновационен характер се представят регулярно на редица авторитетни научни форуми (изложби, симпозиуми, конференции, конгреси и др.). Очакват се инициативи със заинтересувани страни, вкл. потенциални потребители. Има много добро участие на докторантите от катедрата в научни форуми у нас и чужбина.

Резултати от проверката:

В МУ – Пловдив се предоставя системна информация за учебната документация и качеството на обучение на докторските програми, постиженията на докторантите, участието им в научни форуми, публикационната активност и иновационните резултати в работата им. ВУ подпомага и стимулира участието на докторантите в програмите за мобилност.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

В съответствие с регулацията в МУ - ПЛОВДИВ (Раздел „Структура и организация на учебния процес“, чл. 66 (2). Актуализирането на учебните програми се извършва в края на предшестващата учебна година, с решение на КС и утвърждаване на ФС.

По 9.1.1. МУ – Пловдив следи и периодично актуализира своите

програми. Така се обезпечават постигането на набелязаните цели и се отговаря на нуждите на студентите, докторантите и обществото. Редовният мониторинг, преглед и ревизия на учебните програми гарантират, че предлаганото обучение на студенти и докторанти е качествено, съобразено с новостите и постиженията на фармакологичната наука. Това обучение гарантира създаването на кадри с изградени професионални и преподавателски качества.

Към редовния мониторинг се включват отчетите на докторантите, както и атестационната листи на докторантите.

По 9.1.2. В МУ – Пловдив са въведени ясни процедури и практики за развитие и ефективност на докторските програми и за изпълнение на препоръките от одитите на вътрешната система с цел подобряване на нейната ефективност.

Качеството на образователния процес е предмет на текстове в Правилника на МУ-Пловдив - раздел IV и в Наръчника по качеството на СУК ISO9001. Формулирани са главните цели и основните задачи на Системата за осигуряване на качеството, регламентирани са нейните органи и административните единици – Университетска комисия по качеството (УКК), Факултетска комисия по качеството (ФКК) и Катедрени администратори. Системата за осигуряване на качеството функционира чрез създадените структури на 4 нива:

ОК-1. Осъществява се от катедрените съвети.

ОК-2. Осъществява се от комисии към факултетите и се оглавява от Зам. Декан по Учебна дейност.

ОК-3. Осъществява се от Факултетните съвети.

ОК-4. Цялостен контрол и осигуряване на конкурентоспособно обучение – университетско ниво.

В състава на Факултетно ръководство функционира Зам. декан по качество и акредитация. Съставът на Факултетската комисия по качество (ФКК) и списъкът на катедрените и секционните администратори по качество се актуализират периодично. Във всяка катедра на факултета/секция катедреният администратор по качеството на обучение (КАКО) води и съхранява съответната документация според регламентите на системата. Създадена е организация за постоянно наблюдение на процесите с оглед тяхната периодична оценка, анализ и подобрене. Наръчникът по качество на СУК ISO 9001 и Процедура Одити регламентират провеждането на годишни вътрешни одити на СУК ISO 9001 (по график и програма утвърдени от ръководството на МУ).

Резултатите от функционирането на системата за оценяване и поддържане на качеството, включително от вътрешни и външни одити, периодично се оценяват, огласяват и се предприемат действия за нейното усъвършенстване. За огласяване на резултатите от извършените вътрешни и

външни одити се изпращат доклади до всички структурни звена. Протоколите от проведени годишни външни контролни одити се публикуват на уеб-страницата на Медицинския университет – Пловдив.

Докладите от външните контролни одити на СУК ISO 9001:2008 ясно показват постигнатите успехи във внедряването и оптимизирането на работата по управление на качеството в МУ-Пловдив.

Периодично се анализират, обсъждат и се набелязват коригиращи мерки съобразно позицията на МУ в рейтинговата система на Висшите училища. Периодично се контролира състоянието на материалната база.

Резултати от проверката:

В МУ – Пловдив се осъществява редовен мониторинг и актуализиране на докторските програми, съобразно съвременната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на целите на дисертациите. Ръководството на Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология изпълнява политиката по качество на ВУ.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми

Системният вътрешен контрол за качеството на обучението се извършва в съответствие със системата за осигуряване на качеството на обучението в МУ-Пловдив и при провежданите одити и преглед на ръководството на СУК ISO 9001 на МУ-Пловдив и обхваща всички нива и структури.

Ръководството на МУ - Пловдив разчита на постоянно подобрене на системата по качеството, въз основа на механизма на коригиращите и превантивни действия. Политика по качеството и документацията на СУК са достъпни и публикувани в официалната страница на МУ-Пловдив

Определени и изпълнени са и основни **задачи** за постигане на целите:

➤ Създаден е **Кариерен център** за осигуряване на обратна връзка с работодателите и новоназначени на работа възпитаници на университета с оглед привеждането на обучението в Медицинския университет–Пловдив в съответствие с изискванията на обществената практика.

➤ Усъвършенствана е системата за подбор на кандидат-студентите.

➤ Изграждане на адекватна ценностна система у студентите се осъществява посредством включването в съвместни дейности на водещи преподаватели и студенти – напр. Дни на науката, Нощ на учените и др., за утвърждаване на академичните ценности и дух.

- Доусъвършенстван и разширен библиотечно-информационния център.

- Създадена е цялостна информационна система.
- Осигурени са необходимите технически средства за преподаване и комуникации в условия на съвременна информационна среда.
- Въведена е стандартизирана документация за контрол и отчет за учебния процес и основните дейности на различни нива.

По 10.1.1. Осигуряването на качеството на обучението в МУ-Пловдив се извършва на различни нива и с ангажиране на широк кръг от участници посредством: внедрената система за управление на качеството по ISO 9001 и външната сертифицираща организация SGS, чрез акредитационните процедури от НАОА, участието в международната рейтингова система Umultirank и рейтинговата система на висшите училища в България.

Резултати от проверката:

В МУ – Пловдив е внедрена успешно функционираща система за управление на качеството посредством: внедрената система за управление на качеството по ISO 9001 и външната сертифицираща организация SGS. Структурите на ВУ, както и Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология преминават циклично през вътрешно и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

Заключения след проверката:

1. Докторската програма по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ в МУ – Пловдив е актуална и съвместима с други такива. Това позволява работа върху част от докторантурата в чужбина, както и участие на докторантите в международни проекти и мобилности.
2. Хабилитираното лице от Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология, което ще обучава докторанти, е утвърден професионалист като преподавател и научен работник, признат у нас и в чужбина. Това създава възможности за съвместна работа по проекти и докторантури с други научни институции.
3. За отчетния период за Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология на МУ Пловдив е оборудвана с нова техника (газов хроматограф) и е в много близка колаборация с Катедрата по фармакология и клинична фармакология, която разполага с 5 нови лаборатории, оборудвани с апаратура за експериментални фармакологични и токсикологични изследвания и 1 лаборатория по фармакогеномика и персонализирана медицина. Лабораториите осигуряват възможност за участие в научни проекти и за бързото развитие на бъдещи докторанти.

4. В МУ-Пловдив са създадени съвременни лаборатории към Научноизследователски център по имунология, Технологичен център по спешна медицина (ТЦСМ) и Център за компетентност „Перимед“, които притежават иновативна апаратура. Тези лаборатории са отворени за съвместни изследвания на учени от университета, включително и за докторанти по „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“.
5. Членовете на ЕГ оценяват като много добра политиката на ръководството на МУ - Пловдив и Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология за академично развитие на катедрите. От 7 нехабилитирани преподаватели в Катедрата понастоящем 6 са главни асистенти.

—
Във връзка с постъпилото искане за провеждане на обучение по докторската програма и на английски език, ЕГ се запозна с представените материали и с учебната, научна, материална и клинична база на МУ–Пловдив и на Катедрата по фармакология и лекарствена токсикология към Фармацевтичния факултет и предлага да се реализира докторска програма Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия“ от професионално направление 7.3. Фармация и с обучение и на английски език. В подкрепа излагаме следните мотиви:

- 0 В Катедрата се провежда дългогодишно обучение на магистри по фармация на английски език и преподавателите имат опит в тази насока.
- 1 Цялата информация за докторските програми в МУ– Пловдив е налице в Научен отдел и на сайта на ВУ на английски език.
- 2 Представен е конспект за конкурсен изпит по фармакология на английски език.
- 3 Подготвен е тематичен проект за разработка на докторска работа по фармакология
- 4 Представени са сертификати на хабилитирани преподаватели за владение на английски език.
- 5 Има желаещи чуждестранни граждани да разработят докторат по фармакология.

Препоръки:

1. Да се популяризира новата докторска програма „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ в направление 7.3 Фармация и да

бъдат зачислени докторанти по тази програма.

Проф. д-р Стефка Вълчева-Кузманова, д.м.н.....
/ ръководител на ЕГ /

Доц. д-р Цветанка Дончева, д.м. – член на ЕГ.....
/ член на ЕГ /

Д-р Милена Тодорова – докторант .....
/ член на ЕГ/

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици (попълват се от ЕГ)

Таблица 1. Преподаватели на постоянен ТД в Катедра по фармакология и лекарствена токсикология към Фармацевтичен факултет на Медицински Университет – Пловдив – ноември 2019 г.

Име, презиме и фамилия	Дата на ражд ане	ОКС	ОНС	Научна специалност	Специалност и	Длъжнос т	№ и дата на ТД, осн.на д-ра по КТ
Людмил Пейчев Пейчев	24.04. 1959	магистъ р	докто р	Фармаколог ия	Фармакологи я; Клинична фармакологи я и терапия	Професо р, ръковод ител катедра, декан ФФ	№ 16364/0 9.04.201 2
Янко Тодоров Илиев	31.05. 1954	магистъ р	докто р	Токсикологи я	Токсикология ; Клинична токсикология; Вътрешни болести	Професо р	№ 60087/0 1.09.200 3
Нина Димитрова	20.07. 1972	магистъ р	докто р	Фармаколог ия		Главен асистент	№ 16368/1

Дончева							0.07.2007
Михаела Стилианова Шишманова-Досева	31.07.1984	магистър	доктор	Фармакология		главен асистент	№ 16371/25.11.2009
Елисавета Георгиева Апостолова	13.05.1982	магистър	доктор		Клинична фармация	главен асистент	№ 16374/04.01.2012
Мариян Красимиров Тополов	16.12.1985	магистър	доктор	Фармакология		главен асистент	№ 16373/04.01.2012
Анита Стоянова Михайлова	07.10.1982	магистър	доктор			асистент	№ 16370/04.03.2009
Весела Юлиева Кокова	05.08.1987	магистър	доктор		Клинична фармация	главен асистент	№ 16375/10.09.2012
Кремена Емилова Сарачева	07.06.1988	магистър	доктор	Фармакология		главен асистент	№ 16379/04.01.2016

Б. Други таблици, които да отразяват осигуреността на обучението по докторската програма – **Таблица 2, Таблица 3.**

Таблица 2. Наукометрични показатели за хабилитираните преподаватели в Катедра по фармакология и лекарствена токсикология, Фармацевтичен факултет, МУ – Пловдив, които отразяват осигуреността на обучението по докторската програма за периода 2011-2019 г.

Име и фамилия	Публикации	Публикаци	Участия в	Участия
---------------	------------	-----------	-----------	---------

	и в международни списания	и в български и списания	международни научни форуми	в български научни форуми
Проф. д-р Л. Пейчев, д.м.	17	27	15	87

Таблица 3. Наукометрични показатели за нехабилитираните преподаватели в Катедра по фармакология и лекарствена токсикология, Фармацевтичен факултет, МУ – Пловдив, които отразяват осигуреността на обучението по докторската програма за периода 2011-2019 г.

№	Показател	Общ брой
1	Публикации в международни списания	71
	- с импакт фактор	38
	- без импакт фактор	33
2	Публикации в български списания и сборници	66
4	Участия в конгреси, конференции и др.	155
	- в чужбина	44
	- в страната	111